
ST.

20. FEBR. 1948
60. ÅRGANG
NUMMER 7-8

FRAM KRISTMENN FRAM

OLAV

INNHOILDSFORTEGNELSE:
BISKOPENS HYRDEBREV - FASTEMANDAT - LEG-
MANNSSBEVEGELSEN I EUROPA - FOLKEBREVET TIL
STORTINGET - KATOLSKE PROFILER AV IDAG:
BARBARA WARD - PROFESSOR POUL HEEGAARD

Hyrdebrev for fasten 1948.

Jacob Mangers,

ved Guds miskunn og den Apostoliske Stols velvilje
Apostolisk Vikar for Oslo Vikariat
biskop av Selja
til det Apostoliske Vikariats presteskap og troende
hilsen og velsignelse i Herren!

Høgtelskede i Herren.

Det moderne menneske kjenner snart alt mellom himmel og jord. Aviser, tidsskrifter, bøker, film, popularisert vitenskap er i dag tilgjengelig for alle og skaper et kulturelt nivå som vår tid for så vidt kan være stolt av. Også vi kan glede oss over dette så lenge det er i samsvar med sannheten og den kristne moral.

Men én ting er fremmed for menneskene av i dag: kunnskapen om Gud og religionen, kunnskapen om Guds ord og de sannhetene Han har åpenbart. Dette er i og for seg ille nok. Men ovenikjøpet støtter de samme mennesker seg gjerne til den halve kunnskap de har om alle andre spørsmål for å gå mot eller håne de åpenbarte sannhetene. De orker ikke engang å gå dypere inn på trossannhetene. Gjorde de det, ville de neppe våge å påstå noen motsetning mellom den åpenbarte sannheten og den sanne vitenskaps møysommelige sannhet.

Uviljen mot å ta tros læren for seg og fordype seg i den kan nok komme fra beklagelige barndomsinntrykk også, da kanskje en altfor mekanisk religionsundervisning virket som en plage og tok gleden og interessen hos mange for det vakre og store i religionen.

Men som oftest kommer mangelen på interesse for religionskunnskapen av tidens ånd med sin materialistiske innstilling til selve livet. En vil bare nyte dette livet og vil nødvendig eller overhodet ikke bli forstyrret av det hellige alvor og ansvar som de evige sannheter bærer i seg til beste for den sanne livslykke.

VÅRE KIRKER på søn- og helligdager

KUNNGJØRINGER:

OSLO

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.

*Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87).*

Kl. 7: Stille messe.

Kl. 8.15: Fromesse m. preken.

Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.

Kl. 11: Høgmesse m. preken.

Kl. 19: Aftengudstjeneste.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Fransiskanerne, tlf. 68 08 68.

Kl. 8: Fromesse.

Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

Kl. 17: Aftengudstjeneste.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.

Ingen gudstjenester. Se St. Katarina-hjemmet.

St. Katarina-hjemmets kapell,

Gjørstadgt. 8.

Kl. 8.15: Fromesse.

Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

Kl. 18: Aftengudstjeneste.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 85.

Kl. 9.05: Fromesse.

Kl. 10.30: Høgmesse.

Kl. 17.45: Aftengudstjeneste.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.

Kl. 9.30: Høgmesse. Kl. 17: Aft.gudstj.

Vår Frue Villas kapell, Montebello,

Smestad.

Prestegården, tlf. 55 81 21.

Kl. 9: Høgmesse. Kl. 16.30: Aft.gudstj.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.

Kl. 8.15: Ottemesse. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1

Soknepresten, tlf. 1168.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Kl. 19: Aftengudstjeneste.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvgt. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

Kl. 18: Aftengudstjeneste.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Kl. 19: Aftengudstjeneste.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25 534.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Aftengudstjeneste.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.

Kl. 10.30: Høgmesse. Aftengudstj.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 22. FEBR.: 2. sønd. i fasten. Ep. 1. Tess. 4, 1—7. Ev. Mt. 17, 1—19.
Mandag: Peter Damian, bisk., kirkelærer. Tirsdag: (Vig. for apostl. Matheus)
Ferialdag. Onsdag: Apostl. Matheus. Torsdag og fredag: Ferialdager. Lørdag:
Gabriel av pasjonistenes orden.

SØNDAG 29. FEBR.: 3. sønd. i fasten. Ep. Efes. 5, 1—9. Ev. Luk. 11, 14—28.
Mandag, tirsdag og onsdag: Ferialdager. Torsdag: Casimir, bekj. Fredag:
Ferialdag. Lørdag: Perpetua og Felicitas, martyrer.

SØNDAG 7. MARS: 4. s. i fasten.

Mariakongregasjonen Oslo

Kapellmøte onsdag 3. mars kl. 19.
Deretter selskapeleg møte i for-
eningslokalet.

Demonstrasjon ved skolekjøkken-
lærerinne frk. Lolly Ræstad.

Alle katolske damer hjertelig vel-
kommen.

Bemerk klokkeslettet.

Styret.

Når De skal glede noen med
EN PÅSKEHILSEN

velg da ut av de stilfulle kortene fra

Liturgisk Utstilling, 1946.

Kr. 0.40 pr. stk.

Hele serien, 22 kort, kr. 7.00.

Fåes i St. Olavs Ekspedisjon,
Akersveien 5, Oslo.

Hvert enkelt nummer av

«ST. OLAV»

er en prekestol, der troens sann-
het blir forkynt utover landet.
Bladet som forsvarer Kristi Kirke
og orienterer om dens liv og lære.

«ST. OLAV» TRENGER DIN
STØTTE, DITT ABONNEMENT!

Gjør bruk av gaveabonnement!
Gavekort fåes i ekspedisjonen

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon: Akersv. 5 I.
Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16,
unntatt onsdag. Lørdag: 9.30—13.
Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 2.50 pr. kvartal,
for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og
på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen
fredag aften.

Jeg vil derfor i dette hyrdebrevet mitt tale om den fundamentale plikt som hviler på oss alle: Å skaffe oss en klar, dyp og inngående kunnskap om Gud og de sannheter Han har åpenbart. For ingen kan elske det han ikke kjenner.

*

Skriftens krav om kunnskap.

Helt fra kristendommens barndom er solid kunnskap om troens mysterier blitt aktet som grunnleggende for det religiøse liv. Apostelen Peter sier: «Nåde og fred bli dere mangfoldig til del i *erkjennelsen* av Gud og Vår Herre Jesus Kristus . . . Gjør dere all umake og vis dyd i deres tro og *kunnskap* i dyden . . . For når disse ting finnes hos dere og det i rikt mål, da vil de føre til at dere ikke er tomme og ufruktbare i *erkjennelsen* av Vår Herre Jesus Kristus. Men den som disse ting ikke finnes hos, han er blind og famler og har glemt at han er rensset fra sine gamle synder.» (2. Petr. 1, 2—9.) To ting trer tydelig fram av disse ordene fra apostelhøvdningen: På den ene side insisterer han på at vi må vokse i Gudserkjennelsen, i kunnskapen om Faderen og Sønnen. På den annen side forutsier han det moderne menneskes tragedie, frafallet fra kristendommen. Menneskene sier kristendommen farvel fordi de ikke kjenner den. De har bare vage begrep om de evige sannheter, ikke nok til å binde dem til Gud, livets mål. Det blir ikke noen støtte for dem, og så famler de i blinde og glemmer at de er blitt døpt og oppdratt som kristne, — som levende lemmer på Kristi legeme.

Vi ser her den dype meningen som ligger i Jesu høyeste prestelige bønn: «Fader, helliggjør dem i sannhet» (Joh. 17, 17). «Dette er det evige liv at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og den du sendte, Jesus Kristus» (v. 3). Derimot: «Den som ikke tror, skal bli fordømt» (Mark. 16, 16).

Kan det mer innlysende stå for oss! Vår hovedtanke, vårt første og siste mål må være å nå fram til erkjennelse om Gud. I himmelen utgjør erkjennelsen av Gud — å se Gud som Han er — den evige salighet. Men alt her på jorden har vi del i dette evige liv i samme grad som vi kjenner Gud gjennom en opplyst og varm tro. For en slik tro knytter oss uløselig til Gud, til Kristus og hans Kirke.

Kunnskap nødvendig, ellers skuffelse.

Klart står det derfor for oss at vår første plikt i livet må være å skaffe oss inngående kunnskap om Gud, om alt det Gud har åpenbart, om alt det han krever av oss som mennesker, som kristne. Men hvor mange er det vel som virkelig har en dyp erkjennelse av Gud, av sin religion? Og fordi de ikke har det, forstår de heller ikke å leve sin religion, om-

sette den konkret. Og hva slags fred og hva slags lykke kan vel springe ut av en svak tro? Det kan bare et grundig kjennskap til den få fram.

På den annen side kan vi spørre: Hvordan er det da mulig at mennesker som en gang vitterlig har vært ivrige og virksomme lemmer av Kirken, plutselig trekker seg tilbake, ja, vender Kirken ryggen? Det heter gjerne at de er blitt skuffet, siden bitre, eller at de ikke har funnet i Kirken det de søkte. Det kan godt være. Men det er hverken Guds eller Kirkens skyld. Dersom de virkelig fullt ut hadde kjent og forstått sin religion, da ville de skuffelsene som kommer fra menneskene, ikke evnet å rukke dem i troen. Menneskene skuffer alltid på et eller annet punkt, selv de aller beste, også de som skulle gjøre Guds verk. Men Gud skuffer aldri. Når vi blir skuffet, bunner det sikkert i det at vi ikke har søkt Gud og Kirken for Guds skyld eller at vi ikke har nådd fram til virkelig erkjennelse av den eneste sanne Gud og den han har sendt, Jesus Kristus. Skal en være lykkelig som kristen, som katolikk, da må en være *det* helt ut!

Kunnskap nødvendig i apostolatet.

Er en inngående kunnskap til troen vår av fundamental betydning for vårt eget indre liv med det evige målet for øyet, så blir den også det beste våpen i vår hånd mot åtakene fra en materialistisk og gudløs verden. Vi kjenner farene som fra alle kanter truer vår kristne innstilling. Hvordan kan vi holde stand når vi selv ikke kjenner og forstår dette med kristendommen til bunns, ikke innforliver oss tilstrekkelig i alt det Gud har åpenbart, ikke akter på det Kirken gir oss både i sin troslære og morallæren, både i sine forskrifter og bestemmelser?

Men vi skal ikke bare parere åtak, ikke bare stå på defensiven. Vår tids løsen er å gå til offensiv, til aksjon, så vi kan gjøre en effektiv innsats for Kirkens sak. Hvorledes skal vi kunne være apostler og vinne andre for Kristus og hans Kirke, når vi selv ikke er grepet i vårt innerste indre av Guds storhet, Kirkens sannhet, skjønnhet og hellighet? Kan vel en blind lede en blind? Bærer det da ikke ut for vegen med dem begge?

Hvorfra øse og hvordan utdype religionskunnskapen vår.

1. Religionsundervisningen.

I et virkelig kristent, *katolsk hjem* er det en selvfølge at barna får de første forestillinger om Guds tilvær og faderlige godhet så å si i vuggegave. De lærer å folde sine hender til bønn og blir oppelsket

til å rette sin hug og vitetrang mot de himmelske ting. Kan det være en større lykke for en mor enn når hun hører sitt barn stamme for første gang den himmelske Fars navn, hører det spørre om Gud, om Guds Mor, om himmelen? Da blir hun mor ikke bare i naturlig, men også i overnaturlig mening.

Slik er grunnvollen lagt for *religionsundervisningen på skolen*. Hvorledes skal barna kunne finne glede i religionstimene når de ikke alt hjemme er blitt innstilt på eller forberedt til det? Ja, kanskje har de fått en oppdragelse som står i sterk motsetning til det de hører på skolen? Katekismusundervisningen må gå hånd i hånd med de andre fagene, og jo større kunnskap barna får om de verdslige ting, dess mer må de også vokse i erkjennelsen av og i kjærlighet til det som hører Gud til. Ja, religionstimene skulle være lyspunktet i skoletiden og gjøre barnehjertet varmt og lykkelig og glødende for Gud og Kirken. Da vil det bli en glede og lyst for dem å gå i Kirken, og de religiøse plikter ville bli frie, naturlige og samvittighetsbundne.

Derfor må religionsundervisningen ikke bli en blott og bar utenattlæring av de hellige tekster og spørsmål og svar i katekismen. Nei — den må fylle barnesjelen med den friske ånden, gleden og kraften som slår en i møte fra hvert avsnitt i evangeliet, som lyder fra hver trossetning og hvert bud, som strømmer fra hvert sakrament. Bokstaven dreper, — det er ånden som gjør levende. Det er overmåte viktig for barnas egen framtid at de ikke får det inntrykk at religionsundervisning er noe plagsomt og kjedelig, der karakteren får liten plass og vurdering. De må få forståelsen av at det er noe livsviktig, ja, det ene nødvendige, det eneste som gir livet innhold og mening.

Foreldre, lærere og prester må derfor støtte hverandre, arbeide i mer forståelse og i harmoni. Foreldrene må forstå at det er deres hellige plikt å sende barna til regelmessig religionsundervisning, forstå at prestene ikke vil annet enn hjelpe til så foreldrene kan se barna sine som gode mennesker, som virkelige kristne som tror og vet hva de tror. Når foreldrene alltid gir barna rett og undergraver prestenes og lærernes autoritet, kan undervisningen ikke bære frukt, like meget hvor presten strever og forsøker sitt beste.

Religionsundervisningen er ikke ferdig og avsluttet når skolegangen slutter eller religionen utgår som fag i siste skoleårene, som skikk kan være her i landet. Nei, hele livet gjennom må vi vokse i erkjennelsen av Gud og det overnaturlige. *Ungdommen* må bygge videre på det den har lært på skolen. I grunnen skulle den fortsette med regelmessig religionsundervisning ikke bare til fermingen, men like til

18—20 års alderen. Det er nettopp i disse årene de unge må skolerens og formes til legapostolatet. Derfor bør de så vidt det er mulig samle seg i studie-sirkler, der de selv kan vinne dypere forståelse av religionen sin, lære å imøtegå de moderne innvendingene og se uholdbarheten i de såkalte vitenskapelige argumentene mot religionen. Også de eldre, ikke bare de unge, må fortsette studiet av sin religion. I dette studiet skal de finne næring for sitt religiøse liv og bli i stand til å gi sine barn eller omgangskrets forståelse for og kjærlighet til vår hellige iKirke. I denne mening vil jeg legge alle varmt på hjertet å lese så å si hver dag et avsnitt av de to utmerkede bøkene «Kjenn din religion» og «Katolsk praksis».

2. Guds ord fra prekestolen.

Et annet viktig middel til å vedlikeholde og utdype de religiøse kunnskaper byr Guds ord fra prekestolen, det være prekene over dagens tekst eller apologetiske foredrag. Herren sendte sine apostler ut i verden for å forkynne evangeliet til alle folkeslag. Deres forkynning har omskapt og fornyet hele jordens åsyn. Men denne misjonen er ennå ikke endt. En av prestenes hovedoppgaver blir derfor å forkynne Guds ord for folket.

Det er nok så at ikke alle prester er av apostlenes støpning og ikke alltid forstår å kle sine ord i former som griper og ryster sjelene. Men kan vi si — med hånden på hjertet — at vi har hørt en eneste preken som ikke har lært oss noe eller vært til trøst og styrke dersom vi har lyttet til dem med et ydmykt sinn? Guds ord må bli hørt i den ånd det er skrevet i og sagt på. Den som hører en preken for å få en åndelig eller litterær nytelse mer eller mindre, vil som oftest bli skuffet og ikke få noe utbytte av den. Men den som vil høre prekenen i den rette ånd, finner i hver eneste én gullkorn som både styrker troen og nærer sjelen hans. Det er ikke vår tale, det er Frelseren som sier det: «Den som er av Gud, hører Guds ord. Derfor hører dere ikke fordi dere ikke er av Gud» (Joh. 8, 47). Vi må merke oss dette vel. Når en ikke lenger finner glede i å høre på presten som preker eller når en bare vil gå til gudstjenestene der det ikke blir preket, da røper det noe anstrengt ved ens kirkeliv. Da forsvinner også forståelsen for selve gudstjenestens vesen og vi kommer i fare for å bli rammet av Herrens ord: «Dere hører ikke fordi dere ikke er av Gud.» Ulyst til mat er sykdomstegn, ulyst til å ta imot den åndelige næring som ligger i Guds ord, er tegn på at det står ille til med vår sjel.

Jeg ber derfor alle inntrengende om å være villige og lydhøre tilhørere når Guds ord forkynnes. *Hvem* som preker må ikke være det utslagsgivende, ja, bli

fullstendig underordnet. Predikanten er bare formidleren av Gudsordets levende vann. Til oss står det å drikke av det for å styrke vårt åndelige liv og vokse i erkjennelsen av Gud. Kan det virkelig bli søn- eller festdag i vår sjel, enn si i våre hjerter, når vi ikke har hørt ordet forkynt og ikke drukket av denne livskilden? Vi må ikke glemme at prekenen er et meget viktig ledd i søndagsgudstjenesten. Nå når fastetiden tar til, vil jeg nytte høvet og ganske særlig å oppfordre alle til å komme og høre fasteprekene, som mer enn noe annet er egnet til å gi oss et levende bilde av alt det Frelseren har tålt og lidt for å åpne himmelen for oss og få oss til å gå i hans fotspor.

3. Bibelen som kilde til kunnskap.

Må jeg enda nevne en kilde, den dypeste og reneste, der vi kan øse kunnskap fra og vokse i erkjennelsen av Gud og Vår Herre Jesus Kristus? Det må være en selvfølge for enhver kristen at *Bibelen*, bokenes bok, er hans kjæreste lesning, og da særlig det Nye Testament. Det gjengir de ord som direkte er kommet over vår guddommelige Mesters lepper. Den som leser og gransker Bibelen med klart øye og rent hjerte, idet han følger Kirkens moderlige direktiver, han finner i Bibelen løsningen på alle livets spørsmål og den rikeste næring for sin sjel. Selvfølgelig har den hl. Hieronymus rett når han skriver: «Den som roter i gullstykkene, kan ikke granske Bibelen, og den som finner sin lyst i verdslige fornøyelser, kan ikke forklare profetene og apostlene.» Men den som tar seg hver dag et stykke gull av den Hellige Skrift og drikker av dens styrkende vin, han blir beriket med evighetsverdi og beruset med åndelige gleder.

Ingen vantro, ingen kritikk, ingen vitenskap, intet menneskelig framstøt kan rokke ved Bibelens evighetsverdi og evighetsinnhold. Dessverre kjenner de aller fleste så altfor lite til den Hellige Skrift. De kjenner nok gangen i de mange fortryllende beretninger både fra Det gamle og Det nye Testament, men få forstår å fordype seg i denne kilden som strømmer fra de evige høyder, slik at de *der* øser liv og frelse, kraft til å stå rustet mot alle åtak, glød til å få også andre til å drikke av dette livets vann. La oss ustanselig ty til denne kilden med troende sinn og rent hjerte, og vi vil leve.

*

Høgtelskede i Herren. Å kjenne vår religion slik at vi blir uløselig knyttet til Gud og Kirken, er den store livsoppgaven vår. Mange går med trostvil som ødelegger all gleden ved troen. Men få gjør noe for å løse denne tvilen. Eller kanskje tyr de til en såkalt vitenskapelig, ja, antikristelig bok, som er helt in-

kompetent til å gi det riktige svar. Vær ærlig: Gå tvilen til livs med alvor! Spør deg med evangeliet eller katekismen i hånd hvor tvilen kommer fra og hva den går ut på, og du kan være sikker på at den snart viker plassen for en fullstendig tilslutning til den åpenbarte sannhet. «Grip troens skjold som kan slukke alle gloende piler fra den onde,» sier apostelen (Ef. 6, 18).

Bare når vi har en sterk og opplyst tro, kan vi finne vår glede og lykke i den og gå trygt på vegen som fører oss til vårt siste endemål, til Gud. «Jeg holder i sannhet alt for tap mot det som er mer verd enn alt annet: å kjenne min Herre Jesus Kristus . . . så jeg kan erkjenne ham og kraften i hans oppstandelse» (Fil. 3, 8—10).

Den hellige treenige Guds velsignelse komme rikelig over dere alle og bli alltid hos dere.

Gitt i Oslo den 21. januar 1948.

† Jacob Mangers,
Apostolisk vikar,
biskop av Selja.

Dette hyrdebrev skal leses opp i alle kirker og offentlige kapeller den første søndag i fasten, både i ottemessen og i høgmessen.

Fastemandat for året 1948.

- I. Også i år mener vi å måtte dispensere fra *fastebudet*, unntatt *askeonsdag* og *langfredag*.
- II. *Abstinensbudet* blir derimot stående, dvs. at alle som har fylt syv år må avholde seg fra kjøttmat på alle *årets fredager*, *askeonsdag*, *imbredagene* og *vigiliedagene* for *pinse* (15. mai), *Marias opptagelsesfest* (14. august) og *jul* (24. desember). Men julaften fra kl. 12 av blir alle dispensert.
- III. Fritatt for abstinensbudet, unntatt *askeonsdag* og *langfredag*, blir 1) de som pleier å få sin mat på spisesteder utenfor hjemmet, 2) innbudte gjester hos ikke katolikker, 3) medlemmer og tjenere av en hustrand der vert eller vertinne ikke er katolikker, 4) syke og rekonvalesenter, 5) de som er på reise.
- IV. Alle sokneprester har myndighet til av viktige grunner å dispensere *enkelte* troende fra abstinensbudet, og alle skriftefedre meddeles hermed samme myndighet.

Den nye legmanns-bevegelse i det katolske Europa

Etter en artikkel av Douglas Woodruff i «The Sword».

Ved S. L.

II. Det store svar.

I det moderne Europa, — hvor de forskjellige nasjonale stater krever stadig større og større makt over sine undersåtters liv og derved setter et skarpt skille mellom menneskene, — er det blitt tvingende nødvendig å gjøre det helt klart for hver enkelt katolikk hva det virkelig betyr å være katolikk og hva det fører med seg av ansvar og konsekvenser. I kampen for å gjenopprette respekten for Kirkens autoritet, var geistligheten etter Trienter-konsiliet handicappet i sitt arbeid av to grunner. Den ene av dem er nå i ferd med å forsvinne, mens den andre stadig er til stede. Vi har alle møtt mennesker som mener det taler til deres fordel og er et bevis på åndelig friskhet og vitalitet at de syns teologi er noe livsfjernt og meningsløst. Det er gjort store framskritt i arbeidet for å rette på dette misforhold, særlig siden fornyingen under pave Leo XIII. Men det ville ikke være overensstemmende med sannheten å si at tilstanden ennå er tilfredsstillende. Det er en side av seminar-utdannelsen som særlig trenger til å utvikles: fremstillingskunsten, kunsten å bruke et språk som alle forstår. Når en prest snakker med ikke-troende, synes disse det er som å høre en spesialist prise sin egen profesjon. Den franske katolisismes historie i det 19. århundre er en eneste lang kamp mot denne fordømmen, og det ble Kirken som tapte kampen. Positivister og ivrige tilhengere av den verdslige stat gjorde sitt ytterste for å fremstille Kirkens som en grådig og maktsyk institusjon som alltid prøvet å utvide sitt område utover alle lovlige grenser. Denne kirkefiendtlige vind vant mange med seg takket være den billige og lettfattelige propaganda

som hadde «preste-kasten» og «prestekjolen» som de viktigste slagord. Anti-klerikalismens seier skyldtes det faktum at begrepet *katolske legfolk* ble helt oversett, og når en franskmann snakket om «l'Eglise» så han ikke annet for seg enn «soutanen» og «le curé» («prestekjolen» og «soknepresten»).

Noe av det mest karakteristiske ved dette århundre er den stadig større rolle Europas legfolk spiller på det intellektuelle område. I det 19. århundre måtte katolske legfolk som deltok i tidens stridsspørsmål også forsvare seg mot angrepene på Kirken. Overfor folk som ikke hadde noen forutsetninger til å dømme om verdien og varigheten av det samfunn de levde i, skulle de bevise at det både var blitt og stadig ble gjort Kirken urett. I dag kjempes det på to forskjellige fronter. Først og fremst har vi de politiske katolske partier med en vesentlig defensiv oppgave, og som i første rekke ble dannet for å dekke katolske foreldre som ikke ønsket sine barn oppdradd utenfor og i fiendtlighet til Kirken. Men i motsetning til denne politiske kamp, er det satt i gang en intellektuell bevegelse som arbeider på alle fronter og som prøver å forandre folks syn på samfunnet. Dette arbeid kan ikke føre til øyeblikkelig seier på samme måte som en valgkamp. Det er et langt lerret å bleke, og noe resultat foreligger muligens ikke før etter flere årtier, i hvert fall kan man ikke regne med at det skal gå fortore.

Det er en alminnelig oppfatning at legfolk bør ta seg av dagens politiske spørsmål, mens arbeidet på lang sikt med å omforme folks ideer helst bør gjøres av menn med filosofisk og teologisk trening. Men det er store områder

V. Trass i dispensen fra fastebudet må fastetidens ånd likevel holdes levende hos alle. Derfor anmodes alle inntrengende om i fastetiden minst én gang om uken å be den smertefulle rosenkrans og én gang om uken å be korsveien i kirken, enten privat eller ved å overvære den offentlige korsveiandakt om fredagen og de såkalte fasteprekenene om Kristi lidelse. Likeså skal alle som er i stand til det, i fastetiden legge en almisse, avpasset etter deres økonomiske forhold, i de bøsser som i dette øyemed skal settes opp i alle kirker og offentlige kapeller, med påskrift: «Fastealmitter». Disse fastealmitter skal nyttes til beste for våre kirkelige institusjoner. Den som ikke er i stand til å gi en slik almisse, skal be den smertefulle rosenkrans søndagene i fastetiden for Kirkens anliggender.

VI. I de såkalte *lukkede tider*, d. e. fra og med *aske- onsdag* til og med *første påskedag* og fra og med *første adventssøndag* til og med *julefesten*, må det ikke holdes høytidelige brylluper. I selve *faste-* og *adventstiden* skal de troende avholde seg fra *dans* og *andre støyende offentlige forlystelser*.

VII. Tiden til å oppfylle Kirkens bud om *påskekommunionen fastsettes til tiden fra Pasjonssøndag* til og med *Treenighetsfest*.

Gitt i Oslo den 21. januar 1948.

† Jacob Mangers,
Apostolisk vikar,
biskop av Selja.

Dette fastemandat skal leses opp i alle kirker og offentlige kapeller søndag Quinquagesima, både i ottemessen og i høg-messen .

der det gjelder å fremstille saken lettfattelig og populært, der menn utdannet ved seminariene kommer til kort. Det er nok så alminnelig at den profesjonelle teolog går for vidt når han skal fremstille saken enkelt og populært, fordi det er helt uvant for ham. Og som regel har hans lærere vært ute av stand til å uttenke like kraftige motargumenter som en ikke-troende, og han kan derfor komme til å stå helt uforberedt når han møter en voldsom, følelsesbetonet motstand. Men her har den moderne europeiske legmann ingen illusjoner, for det er først i de siste tyve år at han har klart å frigjøre seg fra den idé at det å gå i messe er et tegn på svakhet og intellektuell mindreverdighet, passende for kvinner og barn, men uverdigg for en mann. Først ganske nylig er denne mentalitet helt forsvunnet.

I dag vil der i diskusjonene i B.B.C. også delta en talsmann for katolisismen, likesom de katolske politiske partier blir akseptert som et faktum, om enn som noe fremmed og lite velkomment. De fleste har nå forstått at der finnes en klok og velbegrunnet katolisisme, men bare meget få bryr seg om å stifte nærmere bekjentskap med den. De har ingenting imot å høre om katolisisme i bøker og skuespill, men lenger strekker de seg ikke. Å gi seg til å studere den katolske lære kunne ikke falle dem inn.

Det som derfor har vært den største svakhet i Kirkens forsvar er mangelen på katolske legfolk som er tilstrekkelig opplyst og interesserte til å kunne ta opp en diskusjon om Kirkens lære, istedenfor straks å råde spørgeren å gå til en prest. Det er bare dovenskap å gi et slikt råd, særlig fordi man meget godt vet at det aldri blir fulgt. For hvis en ikke-katolikk er kommet så langt at han vil gå til en prest for få en ordentlig forklaring på sine funderinger, er han allerede langt på vei til å bli katolikk.

Folk som ikke ville drømme om å mistro en jurist fordi om han blir betalt for sine råd, betenker seg ikke på å bruke dette argument når det er tale om å høre på hva en prest har å si. Men møter han en katolsk legmann, kan han ikke godt insinuere at det her er noe personlig eller profesjonelt motiv med i spillet. Det er derfor sannsynlig at den katolske intelligensia kommer til å spille en meget stor rolle i kampen for å gi Kirken dens rettmessige plass og gjøre den til det den etter sin bestemmelse skal være: en veiviser for menneskenes tanker og følelser. Og de katolske akademikers virksomhet på dette område er nå langt mere omfattende over hele Vest-Europa enn tilfellet var for tyve år siden. I 1920 ble der i England gjort store anstrengelser for å få flest mulige katolikker «innstilt» på universitetene, både som studenter og lærere, etterat presteskapet i årtier hadde oppfordret katolikkene til å gå inn for dette. I de foregående 30 år var der alt grunnlagt mange nye universiteter. Men denne aksjon slo ikke ordentlig an. Først 15 år senere var det nok katolske akademikere til å danne The Newman Association som i dag er godt befestet og stadig vokser. Den gir sine medlemmer en grundig utdannelse i katolisismens lære og avhjelper således det savn Kirken tidligere har lidt under. Lignende ting skjer også i Italia, Spania, Frankrike og Nord-Europa, og de som nå har det travelt med Europas fremtid, burde merke seg denne utvikling, for den er langt mere betydningsfull enn det kan se ut ved første øyeblikk.

S. L.

FOLKEBREVET TIL STORTINGET

Stortingsvedtaket som gikk ut på å distribuere til norske soldater uhederlige midler mot visse nedverdigende smittsomme plager og sykdommer, rystet titusener sunne norske sinn. Hundre tusener vekkes nå opp til aksjon for å få endret vedtaket. Den offentlige sanskjon til umoral som vedtaket i bunn og grunn innebærer kan umulig aksepteres stilltiende av et kristent folk. Den kan neppe aksepteres av noe folk overhodet som har noen alvorlig vilje til å bestå som folk. Når livets sed med flid skal ledes i grumset, er livsverdiene krenket i sin helligste rot. Den soldat har ikke noe han skal ha forsvart, som under sitt belte bærer våpen mot livets spire og systematisk og uten kamp lar drifter rase som i en trenet kropp skulle tjene livet og øves i respekt for livet.

Det er en hellig appell som her rettes til folkets styrere. Og bare et overlegent flertall av underskrifter på folkebrevet kan gjenreise æren til folket og dets unge brave menn.

Vi vil derfor også gi folkebrevets tekst ubeskåret plass i «St. Olav»s spalter. Vår overhyrde, Biskopen, har undertegnet det på vårt felles vegne. Men vi vil for all tydelighets skyld innby alle norske katolikker til å gi sin underskrift, og de som ellers ikke har satt sitt navn på noen liste, kan sende sin underskrift til bladets redaksjon.

FOLKEBREV TIL STORTINGET

Vi vender oss til Norges Storting for å gi uttrykk for den sorg og harme det har vakt i vårt folk at det er gjort statsvedtak som bidrar til å undergrave selve det moralske grunnlag for ekteskap og heim.

Soldatene kan nå ved offentlig foranstaltning få utlevert midler som skal gjøre det mindre farlig med løse kjønnsforbindelser. Denne adgangen kan ikke annet enn virke som en oppmuntring til utøylet driftsliv i stedet for at soldatene skulle bli styrket til disiplinert holdning og til å vinne en rak karakter. Vi tenker også på de unge kvinner som derved trekkes ned i umoral.

Allerede før har staten ved bevilgning godkjent veiledning i prevensjon også for ugifte kvinner.

Disse vedtak er i strid med den moral som det norske folks grunnlov bygger på. Det kjennes som moralsk losaktighet har fått offentlig godkjenning i landet.

Under vekten av ansvaret for vårt folk ber vi Stortinget:

Gjør om disse vedtak! Styrk i stedet de byggende krefter, selvtukt og troskap, og reis vern om den sanne kjærlighet!

En lang rekke kjente kvinner og menn har undertegnet originalbrevet og oppfordrer alle som er enig i det å slutte seg til. Alle som har fylt 18 år kan undertegne. Fristen er satt til 15. april.

Katolske profiler av i dag:

Barbara Ward

I oktober i fjor holdt Forum for Internasjonale Spørsmål, tilknyttet avisen New York Herald Tribune, sitt årlige møte i Hotel Waldorf-Astoria i New York. Møtets annen ettermiddag fikk en nokså matt begynnelse til tross for at de forskjellige talere alle var berømte og anerkjente menn. Dagens emne var religionens betydning for menneskets frihet, men ingen av de mange kloke og veloverveide ord som falt, klarte å rive tilhørerne med seg i noen større grad.

DAGENS TALER

Det var først da talsmannen for katolisismen, en ung englanderinne, besteg talerstolen at publikum for alvor våknet opp. Det var ingenting imponerende ved den unge dames ytre, hun så nærmest ut som en tiltalende skolepike, og ingen kunne tenkt seg at nettopp hun skulle bli dagens sensasjon. Men hun hadde ikke sagt mange ordene før tilhørerne begynte å spisse ører. Dette var noe nytt og uvant, noe helt forskjellig fra de andre talerne. Hver setning var som gjennomglødet av sterk tro og brennende kjærlighet. I enkle, klare ord, uten oratoriske kunster, forklarte hun dem hvorfor hun hadde viet sitt liv og sine krefter til katolisismens sak. For henne var Kirken den 2000 år gamle forkjemper for menneskenes sanne frihet, frihet fra syndens og lidenskapens tyranni og fra den verdslige maktsovergrep. Hele forsamlingen, som vesentlig besto av ikke-katolikker, ble smittet av hennes begeistring og varme. De kunne ikke motstå den kraft som utgikk fra hennes lysende tro og sterke brennende kjærlighet, som en glimrende forstand hadde formet og som nå ble framført i så klare og levende ord. Da hun avsluttet sitt innlegg, brøt der ut et spontant og begeistret bifall.

DEN MODERNE JEANNE D'ARC

Men hvem var så denne «moderne Jeanne d'Arc» som en tilstedeværende katolsk biskop kalte henne. Barbara Ward heter hun og er en 33-årig englanderinne som i løpet av sin korte levetid allerede har utrettet mere enn de færreste overkommer i et helt langt liv. Hun arbeider i den britiske kringkasting, er redaktør, forfatter, ekspert i internasjonale spørsmål og katolsk apologetiker.

Barbara Wards mor er katolikk og faren kveker. Hun begynte sin utdannelse i en klosteskole i England og fortsatte ved Lycée Molière og Sorbonne i Paris, i Jungheim i Tyskland og i Oxford. Mens hun avsluttet sine studier i Oxford var hun ikke lenger praktiserende katolikk, og hun begynte til og med å tvile på katolisismen, da hun ikke fant at den kunne tilfredsstille henne intellektuelt. Hun bestemte seg derfor til å prøve å komme til bunns i saken, og trakk seg for en tid tilbake i en retrett for å tenke problemet grundig igjennom. Resultatet ble at hun istedenfor å bryte helt med Kirken, ble overbevist om gyldigheten av de guddommelige sannheter den gjør krav på å sitte inne med, og hun bestemte seg til å vie hele sitt liv og alle sine evner til Kirkens sak. Og dette løfte har hun siden trofast holdt, og mange er de seiere hun har vunnet både for seg selv og for sin store sak.

EKSPERT I UTENRIKSSPØRSMÅL

På grunn av sine utmerkede anlegg som taler ble hun tidlig knyttet til kringkastingen hvor hun nå er avansert til en ledende stilling, en ære som meget sjelden tilfaller en kvinne. Takket være sine mange reiser i utlandet og sine intense studier i internasjonal politikk kunne hun, i en alder av 24 år, utgi en bok som het: «The International Share-out». Boken tiltrakk seg oppmerksomhet fra redaktøren for bladet «The Economist». Han tilbød henne medarbeiderskap i bladet, og etter to år ble hun redaktør for den utenrikske avdeling, en stilling hun stadig innehar.

Men det var først da kardinal Hinsley i begynnelsen av krigen startet den bevegelse som fikk navnet: «The Sword of the Spirit» at Barbara Ward for alvor kom i forgrunnen i Kirkens offentlige liv. Meningen med denne bevegelse var å samle alle katolikker om Englands sak, og få dem til å sette seg inn i tidens mange sosiale og politiske problemer. Barbara Ward ble bevegelsens sekretær og en av dens mest energiske talere og forkjempere. I dag er hun dens drivende kraft. I sine Oxforddager glimret hun som riderske, svømmerske og fekter. I dag får hun bare tid å rusle i vei på sin sykkel eller stelle hagen.

IKKE TIL Å UNDRES

Det er mange i England som forbauser seg over at denne høyt begavede unge dame er så ivrig etter å utbre kjennskapet til Kristi lære. Men for henne selv er det helt naturlig. Hun har forstått sannheten i Christopher Dawsons ord: «Den kamp som pågår er ikke bare en kamp om territorier og materiell makt, det er en kamp for å bemektige seg menneskets sjel», og Barbara Ward føler ingen trang til å sitte på tilskuerplassen mens dette fryktelige og skjebnesvangre slag pågår.

Hun sier selv: «Vi lever i et av historiens største vendepunkter. Over hele verden rystes menneskeheten av kriser og katastrofer. Etter et århundre med optimisme og tilsynelatende fremgang, står menneskene igjen ansikt til ansikt med mørkets makter. I en slik situasjon burde det være nødvendig å peke på katolisismens ansvar. Katolikker som vil ta sin tro alvorlig må være klar over at de er kalt til å være lysbringere for en verden som sitter i dødens slagskygge. Å være katolikk er å ha et særlig ansvar, men det er merkelig hvor lite de fleste later til å være tynget av dette ansvar. Kristus befalte oss å være et lys som skinner i mørket. Nå ligger verden i mørke. Hvem skal vi katolikker legge skylden på — det blinde, uvitende og lidelsesfylte mørke, eller oss selv, lyset som ikke lyste?»

DEN STORE SELVBEBREIDELSEN

Barbara Ward mener at vi bare har oss selv å klandre, og hun fortsetter: «Men hva er da grunnen til at vi ikke «lyser»? Først og fremst kommer det av at vi er like uvitende som dem vi skal opplyse. Hvor mange av oss katolikker har forstått at vår religion er en hel livsform, en livsfilosofi som ikke bare angår våre plikter overfor Gud, men også våre sosiale plikter overfor vår neste, og vårt ansvar som borgere i en nasjon og i verden. Det er nettopp katolikkenes tendens til å isolere seg og glemme resten av verden som er en av hovedårsakene til ulykken. Som regel gidder ikke en katolikk prøve å finne ut hva det er folk lengter etter og håper på, og derfor står vi rådløse overfor ikke-katolikker. Altfor ofte foretrekker vi å unngå å komme i konflikt med dem framfor å velge den mere anstrengende og modige vei: å sette oss inn i deres vanskeligheter og problemer, og arbeide for å hjelpe dem.»

MIDT I KAMPEN

Å være katolikk er for Barbara Ward å arbeide over tid for at de katolske sannheter skal prege det offentlige liv, og hun feller en knusende dom over alle som feigt trekker seg bort fra slagmarken. «Det er alle katolikkers stadige fristelse å glemme at de skal være en surdeig, et lys som skinner i mørket. Sitt verdifulleste talent — sin tro — begraver de i jorden, og således blir de ikke som en skinnende by bygd på en høyde, men noe som i uhyggelig grad ligner en mørk ghetto. Kristus har sagt oss at den slags tilbakeholdenhet er jevngodt med forræderi. Dette er noe som angår alle katolikker i alle land, og som både de enkelte nasjoners og hele verdens skjebne avhenger av, og derfor er enhver tendens blant katolikker til å isolere seg en ødeleggende ansvarsløshet, og et forræderi mot menneskeheten i dens frykteligste og mørkeste skjebnetime.»

Barbara Ward er et lysende eksempel på hva en sterk vilje og en klar forstand kan utrette for kristendommens sak. Det er i dag et veldig behov for katolikker som vil bruke sine intellektuelle evner i Kirkens tjeneste. Det er det Barbara Ward har gjort og med så stort hell. Ikke alle som hører henne blir nødvendigvis katolikker, men ett er sikkert: hennes innsats øker respekten og ærbødigheten for den guddommelige sannhet vi har motatt fra vår Herre og Frelser, Jesus kristus.

Sonia Løchen.

Hans Høyerverdighet Biskopen reiste til Rom pr. fly tirsdag 17. febr., og håper å vende tilbake i løpet av to uker. I Biskopens fravær skal alle henvendelser vedrørende Vikariatets anliggender skje til sekretæren, hr. pastor Ivar Hansteen Knudsen.

Professor dr. Poul Heegaard

Professor dr. Poul Heegaard døde lørdag 7. febr. 77 år gammel, styrket med Kirkens hellige nådemidler.

Professor Heegaard var født i København 2. nov. 1871, ble magister i 1893, dr. philos, i 1898 og var fra 1910 til 1917 professor i matematikk ved Københavns universitet. I 1918 ble han utnevnt til professor i geometri ved Oslo universitet. Han falt for aldersgrensen i 1941.

Professor Heegaard var sterkt med i debatten om Macody Lunds «Ad Quadratum», det omstridte restaureringsprosjekt til Trondheim domkirke. Han var også interessert i psykisk forskning og deltok i sin tid i avsløringen av mediet Ejner Nielsen.

Han ble opptatt i den katolske Kirke i 1945.

*

Requiemessen for denne hengivne Kirkens sønn ble holdt i St. Olavs kirke i Oslo torsdag 12. febr. Mag. pater Lutz, O.P., som hadde opptatt avdøde i Kirken, holdt sørgetalen. Pateren dvelte ved den menneskelige erkjennelsesevne like overfor troens mysterium og påviste hvordan all sann erkjennelse møtes med den åpenbarte sannheten i trygg hengivelse til Gud.

Den avdøde ble gravlagt på Vår Frelseres gravlund, der pastor dr. G. Vranken forrettet.

Vår tids diktere og kristendommen

«Selskapet for kristen kultur» (Die Gesellschaft für christliche Kultur) som har sete i Köln, arrangerer i februar og mars måned en foredragsserie over emnet: «Vår tids diktere og kristendommen». Ved disse foredrags- og opplesningsaftener vil der bli valgt ut stykker fra de store dikterverker og hvert av dem vli bli kommentert og utlagt av en ekspert på området. I tilslutning til dette studiet av innholdet og av tidsånden det ble skrevet i, vil tilhørerne selv få høve til å ta stilling til verkets kjerne som så skal ses i forholdet til våre egne åndelige og materielle problemer. På denne måten håper selskapet for kristen kultur å gjøre offentligheten med all tydelighet merksam på hvordan den kristne holdning innen den europeiske diktning for tiden vinner mer og mer rom og vekt. For den nærmeste tid vil samtalene vie seg dikterne Thomas Stearns Eliot, Charles Péguy, Jean-Paul Sartre, Hugo von Hofmannsthal og Paul Claudel. Enn videre vil selskapet i slutten av mars måned ta på seg uroppføringen av operaen «Forkynning» av Walter Braunfels (etter Claudel) i samarbeid med teatrene i Köln.

SCANDALUM ANKER-GOLIANUM:

Hosstående skal ikke forplikte til noen fast rubrikk framover. Men om de anker-goliske kirkehistorikere en gang i tiden etter oss skulle ønske å vite hva og hvem den gamle Moderkirken til tider og stunder virkelig har hatt å omgås med, kan det for det personlige hensyn og for kontinuitetens skyld kanskje lønne seg å latinisere litt.

Nedenstående artikkel sto som kronikk i Morgenbladet 7. februar d. å. Vi gjengir den i sin helhet.

EN KRISTEN FORFATTER

Av dominikanerpater Finn Thorn

S. Anker-Goli: «Jeg hører livet til.» 245 s. Sambåndets forlag, Bergen 147.

å få Egil Grane inn på St. Josefs katolske hospital i København.

Og nå begynner det.

Blant fjorårets bøker er der kommet en ny bemerkelsesverdig roman av forfatteren Anker-Golli. Han har allerede vunnet seg «en stor plass i den kristne skjønnlitteratur i Norden», opplyser forlaget. Sokneprest Karl Marthinussen finner at «det alltid er en glede å lese det han skriver».

Nonnen som pleier ham følger hospitalets reglement og leser stadig høyt av bønneboken for den syke Egil Grane. (Dette reglement er særeget for Anker-Gollis fantasi-hospital. På de virkelige katolske hospitaler i Danmark og Norge foreskriver reglementet det motsatte, nemlig at søstrene ikke skal søke å påvirke pasientene.) Det ender selvfølgelig med at Egil blir katolikk. Et av de viktigste redskap for å redde den fortapte kjetter inn i «Guds moders kirke» (ja slik står det! s. 179, 182, 194 m. fl.) er presten Heurth. Han skildres som en mann med «brune, vannfylte øyne, og tykke sanselige lepper. Nesen lå klemt inn mellom kinnene som en overflødig utvekst» (s. 82). Han er prest ved St. Maria kirke i København. (Ukjent i det virkelige København.) Det er en merkelig kirke. Foran alteret har den en Kristusfigur i marmor med bøyet hode og tornekrone, og på begge sider madonnaer i tilbedende stillinger. Og denne kirke har vel en relikviesamling! Der kunne man beundre «Peter lillefinger, en lokk av jomfru Marias hår, flere dråper av Kristi blod på en flaske. Dessuten hadde de ypperstepresten Kaifas hjørnetann, en negl, og et stykke av det rep som Judas hengte seg med» (s. 75).

I en lettlest romanform behandler hans siste bok de triste forhold som ennå i vår tid hersker innenfor den katolske kirke i Danmark, Skottland og Sambandsstatene. Etter lesningen av boken sitter man da også igjen med en følelse av tristhet. Men man er trist, ikke på den katolske kirkes vegne, men på vegne av Anker-Golli og den kristne skjønnlitteratur i Norge.

Handlingen er i korthet følgende: En mørk vinterkveld kommer en ukjent kvinne til en norsk fjellbygd, Dalsbygda, og banker på hos skomaker John. Hun er med barn, og etter at hun har født, drar hun videre, og overlater barnet til John. Folk snakker om denne lausungen til John; men han beholder sin hemmelighet for seg selv, og lar folk snakke. En annen merkelig ting er at Gamle John, til tross for at han er ringer og graver, og således ikke har lang vei til kirken, unnlater både å døpe og konfirmere denne gutten som går for å være sønnen hans. Presten slår på at dette ikke er riktig, uten at det nytter noe. Men så er da også soknepresten i Dalsbygda en ynkelig figur. De få som ennå går i kirken sover blidelig under hans prekener. En ung tilreisende legpredikant derimot er en framifrå kar som skaper stor vekkelse.

Da Egil Grane — slik heter helten — er voksen, drar han til sjøs. Han — hedningen — er så uheldig å komme ombord i en skute der hele mannskapet er troende kristne. «— Tvi —. Det skulle bli fine greier.» På hans første reise, på vei til Antwerpen, blåser det opp til storm og skipet forliser. Da skipperAronsen skjønner at der ikke er noe håp mer går han og hele mannskaper akterut til kahytten for å forberede seg til døden. Bare Egil blir tilbake ved pumpen. Han er redd, panisk redd for å dø. I sin redsel for å dø hopper han på sjøen for å drukne seg. (Det står beskrevet på side 54.) Det er først etter å ha hørt Egils dødsskrik at skipper Aronsen kommer i tanker på å gå i livbåten. Egil blir fisket opp, elleve par armer blir strakt opp mot himmelen, hvoretter de blir reddet av fullriggeren «Eclipse» på vei til Vest-Afrika. Kapteinen på «Eclipse» er en rimelig mann, han snur og bringer mannskapet til København. Det gjelder nemlig

Egil, som ikke var blitt konfirmert oppe i Dalsbygda, blir nå konfirmert i den katolske kirke. Derimot står der intet om at denne udøpte nordmann blir døpt. Om konfirmasjonen får vi høre at den er «den store innvielse og inngang både til skriftestolen og det høyhellige alterets sakramente». (Dette punkt i tros læren er — som så meget annet i denne selsomme bok — særeget for Anker-Golis katolske kirke. I den virkelige katolske kirke er det ukjent.)

Egil Grane blir nå en god katolikk. Han lærer å dyppe fingrene i vievann og stryke det over hjerte og panne. (Særeget for Anker-Golis liturgi.) Han stifter også bekjentskap med erkebiskop Peter Dens' (?) lære om at hvis det er nødvendig, «så kan vi stadfeste løgner med en ed, når bare Kirken kan fremmes og reddes fra vanære». Når han slik er blitt innviet i det den katolske kirke — etter Anker-Goli — lærer, blir han ansatt på St. Josefs hospital, der han pleier kvinnelige pasienter. (Der brukes nemlig mannlige sykepleiere for kvinner på de Anker-Goliske hospitaler.) En av hans pasienter, den protestantiske Ellen Ravn, blir hans livs kjærlighet. Resten av boken handler om hvordan han, etter mange viderverdigheter, til slutt blir gift med sin Ellen.

Hun begynner med å forære ham en bibel. Men det skulle hun ikke ha gjort, for katoliker har ikke lov til å lese i bibelen. (Atter en av Anker-Golis påstander.) Dette at han har sett på en protestantisk kvinne og fått en bibel av henne må selvfølgelig skrives. Han går inn i skriftestolen, der skriftefarens øyne «så søkende gjennom sprinklene i gitteret: — Hvem er det som søker Guds åsyn? — Egil Grane. Hellige far, gi meg avløsning jeg har syndet». (Disse detaljer fra skriftestolen er nye produkter av Anker-Golis frodige fantasi. I den katolske kirke er skriftemålet anonymt.) Skriftefaren henviser Egil til jomfru Maria — katolikker ber nemlig bare til jomfru Maria, og ikke til Kristus! (s. 141) — og siterer bønneboken: «Du Maria er mitt eneste håp, du alene kan hjelpe meg. Du er den eneste som taler synderes sak, gjennom deg er jeg forsonet med Gud.» (Dette står i Anker-Golis bønnebok, ikke i den katolske.)

En så veik og vaklende mann som Egil Grane må sendes i kloster, det er fader Hausemann og rektor Nolan, skjønt enige om. Og det må bli til en «lukket orden». Det er St. Mary's kloster i Dundee i Skottland som blir valgt til å lukke Egil inne for bestandig.

Der går det ham ille. Men så er det også et merkelig kloster Egil Grane er kommet til, like merkelig som St. Marias kirke i København. Der har de noe som kalles «aftenmesse». Der er også selve klosterets prior skriftefar for munkene. (Dette skyldes ikke noen misforståelse fra Anker-Golis side. Da han i en tidligere bok behandlet det samme emne som nå, ble han fra katolsk hold gjort oppmerksom på de feil som boken vrimlet av. («St. Olav», 16. nov. 1933.) Allikevel framturer Anker-Goli med sine «aftenmesser» og andre uetterrettigheter. Kanskje Anker-Goli ikke leser «St. Olav»? Har han overhodet lest noe som helst om katolisismen? (Hans bok røper i hvert fall en forfatter som er, øyensynlig ønsker å være uvitende om det emne han behandler. Og det må innrømmes at det er takket være sin uvitenhet at han i det hele tatt har kunnet skrive boken.)

Broder Egil gjennomgår selvfølgelig de for denne slags romaner klassiske selvpinsler, så han til slutt ser ut som «et vattersottig menneskekadaver». Det er forståelig at han omsider vil ut av dette klosteret. Men da har han ikke regnet med fader Gregor, klosterets prior. Det er en mann som ikke er skvetten av seg. Han får med seg noen av de andre munkene og styrter inn i den frihetslengtede munks celle og tar ham under gestapistisk behandling. Slag og spark hagler over broder Egil der han ligger sammenkrøpet på gulvet. Da han omsider kommer til seg selv er han fange i en celle under priorens bygning. I mørket famler han omkring mellom rå halm og menneskelige ekskrementer. (S. 199.) Med verkende hode og blodsmak i munnen minnes han fader Gregors ord sist de talte sammen: «Vi har endog rett til å avlive dem som vil føre vanære over den hellige Guds moders kirke. Hård er den dom som rammer dem som svikter oss.» Nå vet han hva som forestår: tortur og pinsler i en lang rekke av dager og uker. (S. 199.)

Det lykkes Egil Grane å flykte. Etter en snarvisitt til København, der han blir gift med sin Ellen — som i tre år trofast har ventet på sin munk! — drar han på foredragsturné til Amerika. Men det blir som å komme fra asken opp i ilden. Fra nå av blir det ren Wild West-roman. Stedet for operasjonene er Chicago, den mest lastefulle av Amerikas byer, der umoral og ran brenner side om side med jesuittenes religiøse fanatisme. (S. 214.)

Egil Grane skal holde foredrag om «Hva skjuler Rom i sine klostre?» I dette foredraget forekommer der en passasje som bevirker at man endog blir tilbøyelig til å lese denne boks titelblad med en viss skepsis. Bergen 1947! To år etter kampen for frihet og menneskerett antydes der i denne roman at katolikker i protestantiske land ikke burde nyte godt av religionsfrihet. Religionsfriheten hindrer nemlig myndighetene fra å gripe inn mot de pesthuler som heter katolske klostre. (S. 226.)

I jesuittredet Chicago stifter vi bekjentskap med fader Smith. Han er jesuitt og sjef for den hemmelige organisasjon som har til oppgave å likvidere frafalne katolikker. Han har nå mottatt rapport om at en forbannet kjetter er rømt fra et kloster i Skottland, og må fanges, død eller levende. (S. 223.) På møtet der Grane holder sitt foredrag opptre der fire politikonstabler som er jesuittenes agenter, sannsynligvis selv jesuitter. (S. 234.) De provoserer tumult, men Egil Grane ser sitt snitt til å unnsnippe. «Forvirringen blant jesuittene var fullstendig», leser vi. Men fader Smith er ikke den mann som gir seg. Han allierer seg med en jesuitt som tilfeldigvis heter Ciano. Denne herre påtar seg — med et ondt og grusomt smil om sin munn — å få kjetteren ut av verden, hvortil fader Smith utbryter: «Guds moder og alle helgener velgigne deg, min sønn. Din lønn er stor i himmelen.» Pater Ciano tar ekspressen til Pasific-kysten, der Egil Grane ventes å ankomme noen dager senere. (Jesuittenes spionentral har nemlig oppsnappet et telegram om hans flukt vestover.) På stasjonen i Los Angeles blir Egil og Ellen tatt imot av en vennlig og smilende Ciano som ønsker dem velkommen til vestkysten, og innbyr dem til sin bungalow. Der er aftensbordet dekket for to. Mens hushjelpen, en av jesuittenes kvinnelige agenter, står og lurert bak døren, drikker Egil det forgiftede melkeglass og dør.

Undertegnede har selv levd 17 år i katolske klostre. Jeg har hittil heldig unngått Egil Granes skjebne. Bland de hundrer av munk og prest er jeg har lært å kjenne — og sette pris på og høyakte, er det vel best jeg tilføyer — har 5—6 forlatt klosterlivet. De lever nå fredelig i sine familier. Men jeg gyser ved tanken på hva som venter dem når jesuittene får peiling på dem og de neste gang drikker melk. Personlig har jeg, som sagt, bare gode minner fra min tid i kloster. Imidlertid må jeg innrømme at jeg akkurat for øyeblikket har det mindre hyggelig. Det er nemlig litt pinlig å bo sammen med fire landsmenn av Claudel, Mauriac og Bernanos, når en mann som Anker-Goli utgis for å innnta «en stor plass» innenfor den kristne skjønnlitteratur i mitt eget land.

Det kan innvendes at dette er en roman, og at det er under den katolske kirkes verdighet å ta et slikt romanprodukt alvorlig. Helt enig. Det er bare den hake ved det at boken synes å bli tatt alvorlig i visse protestantiske kretser her hjemme. Den er blitt velvillig omtalt i «Vårt Land» og andre aviser, og det endog av prester. Men toppen av det hele er dog forlaget Sambåndet som på bokens bakside fastslår at «alle protestantiske kirkehistorikere vil samstemmig vitne: slik er den katolske kirke». Er dette kristelige forlag blottet for enhver skam? Hvis jeg var protestantisk kirkehistoriker ville jeg saksoke det Vestlandske Indremisjonsforbunds forlag for injurier.

Finn Thorn.

GAVE-
ABONNEMENT
PÅ
ST. OLAV
KATOLSK UKEBLAD

Med hilsen fra:

ABONNEMENT FOR ..... ÅR

Gjør

bruk

av

dette

Katolske storløpere måker snø for soknepresten på Hamar.

Det er en kjent sak at en rekke hollandske skøyte-løpere har ligget og trent til de store mesterskap på Hamar siden juletider. To av dem, van der Voort og Huiskes, har hele tiden vært gjester hos søstrene og soknepresten ved St. Torfinns kirke og har vært ivrige snømakere både for søstrene og soknepresten! De kom til Norge som førsterangs kunstløpere. I løpet av kort tid har de drevet det til å bli førsterangs hurtigløpere. Van der Voort laget siste helg sensasjon ved å bli fjerde-mann på 5000 meteren.

Søndag i fromessen merket Hamarfolket seg også to av de amerikanske sprinterne, også katolikker, som kom til messen i sine strålende olympiauniformer.

Mens sana, in corpore sano!

Italiens kommunister må ikke lese Pavens blad.

Det forlyder fra pålitelig kilde i Rom at det ventes utstedt et kommunistisk «leseforbud» mot «Osservatore Romano». Hvis dette er riktig, torde dette skritt være en innrømmelse av det publisistiske nederlag som den kommunistiske partisekretær Togliatti har lidt i sine seneste polemiske diskusjoner med det pavelige blad. «Osservatore Romano» hadde replisert meget slagferdig på de kommunistiske angrep på den Hellige Stol og Pavens person og dermed satt såvel Togliattis person som hans rolle i det rette lys. Og nå skal de kommunistiske tilhengere altså forskånes for ytterligere avsløringer. — I denne forbindelse er det kanskje interessant å erindre en pikant enkelhet: På det tidspunkt da vanskelighetene mellom Kirken og fascismen var på det høyeste, grep den fascistiske partisekretær Starace til de samme forholdsregler.

Førstesiden

I juni 1946 ble der foretatt en rask endring i utstyret til vårt seksti års gamle ukeblad. Med de få sider som står til rådighet gjaldt det å økonomisere med hver kvadratcentimeter: vinne mer plass for stoffet, stabilisere annonsesiden og gi helheten et verdigere preg.

Førstesiden skal gi det første inntrykk. Det har da også røpet helheten, idet det har påtatt seg å representere både stoff og utstyr. Men det siste var ikke tenkt som definitivt. Formen måtte bli fastere.

I samarbeid med tegneren Hermann Bongard har vi nå kommet til nærværende form, som vi håper vil falle i alles smak. Det statelige St. Olavs motiv går igjen. Det er kjent en detalj fra Kristian I.s reisealter, som oppbevares i Nasjonalmuseet i København. På anbefaling av vårt Riksantikvariat fikk redaktøren Nasjonalmuseets tillatelse til å bruke motivet som stående illustrasjon på omslagssiden til «St. Olav». For å unndra bokstavene «forandringens lov» har en valgt den klassiske latinske bokstavtype, tilpasset og inntegnet i bildet av Hermann Bongard sammen med krone og kors i samme stil. Professor dr. Anders Bugge var så elskverdig å låne oss en førsteklasses reproduksjon av Olavs-bildet, som vi altså har overført til passende størrelse.

Norges Katolske Kvinneforbund

vil gjerne få takke alle sine medlemmer og andre som hjelper oss til å sende pakker til nødlidende trossfeller ute i Europa. De mange rørende takkebrev som vår kassererske, frk. Kjellerød-Hanssen, mottar, er bevis nok for hvor nødvendig og kjærkommen hjelpen er. Vi fortsetter å sende så ofte vi bare får anledning til det.

En hjertelig takk til Porsgrunds kirkekor og alle som har medvirket til det storartede resultat, kr. 500.00 til den katolske Europahjelp, oversendt ved pastor Duin.

Styret.

SLAVER

I det hollandske blad «De Linie» leser vi følgende:

Tyske krigsfanger som var på vei hjem fra leir nr. 208/405 i Russland, meddeler at mens de oppholdt seg på stasjonen i Stalino, innløp et tog som drev med seg 1400 nonner av Vincentinerordenen. De var delvis ynkelig kledd, klærne var medtatt og istykkerrevne mens andre hadde vattjakker og vattbenklær. En tysk soldat kom i tale med to av nonnene, den ene fra Stargard, den andre fra Leipzig. Etterat den store deportering til Pommern av 1800 ordenssøstre hadde funnet sted i 1946, ble disse 1400 sendt fra den russiske sonen til en egn i nærheten av Dnjepropetrowsk. Her ble de satt til broarbeid. Nå var de på vei til å avløse de tyske krigsfangene i minene. De misunte de medsøstre som allerede hadde bukket under og derved var befridd fra en slik lidelse. De led fryktelig under det sovjetiske vaktmannskap som heller ikke om natten lot dem i fred.

Samtlige nonner, hvorav ca. 50 var omkommet under transporten fra Dnjepropetrowsk, bar krusifikset på brystet. De vinket til de forbireisende tyske soldater, som med tårer i øynene sto og hørte på nonnenes rop om «Hils dem derhjemme!»

«IGNIS»

truer nå med å vokse sitt gamle moderblad, St. Olav, over skuldrene: 20 stensilerte A—5 sider måtte til for å romme alt det vår virkelysne ungdom dennegang hadde på hjerte.

Det er et ganske imponerende arbeid «Ignis»-komitéen å få den form som var tilsiktet da det ble organ for Ungmed Johannes Bruce i spissen her yter. Innholdet tar til domsforbundet. Det redigeres og administreres etter en instruks satt opp av forbundsstyret, og de unge journalister skuffer sanneig ikke. Det er preget av ansvarfølelse overfor oppgaven: orientere om det positive ungdomsarbeid her hjemme og i den store katolske verden. I bidragene taler kjærligheten til Kirken mandig og klart.

Leif Åsland har sørget for at den markante første-siden i sort og rødt er på plass igjen, og sekretæren i forbundet, André Bongard har hovedæren av oppsettingen og trykkingen.

Når dertil nobelpristageren i litteratur, Sigrid Undset, uttaler seg anerkjennende om redigeringen av bladet, har vi ikke mer vi skulle ha sagt!

ST. OLAVS FORBUND

(I denne spalten vil medlemmene av forbundet heretter finne alt som har almen interesse for forbundet. Alt som ønskes tatt inn i S.O.F.s spalte, sendes til St. Olavs Forbunds Kontor, Akersveien 5.)

St. Eysteinsdag, 25.—26. januar, ble en meget vellykket aksjonsdag for forbundet trass i alle vansker. Arbeidsutvalget retter en hjertelig takk til alle, lagene, sokneprestene og foredragsholderne, for all den gode viljen og det rydningsarbeid som er gjort. Sist, men ikke minst, en varm takk til alle som sluttet opp om motene omkring i vikariatet.

BERGEN. Værgudene var ikke velvillige mot aksjonsdagen, likevel ble det et godt møte. Pater Albert Castricum, O.F.M., sokneprest i Haugesund, holdt foredrag om legmannsapostolatet. Foredraget var helt ypperlig både med hensyn til formen, innholdet og framføringen. Det ga som resultat at alle framtrøtte meldte seg som medlemmer, og så overbevisende som pateren talte, er det ikke tvil om at hans ord vil få virkning framover, slik at flere melder seg.

DRAMMEN. St. Laurentius' menighet i Drammen har ennå ikke St. Olavslag; men pastor dr. G. Vranken, Oslo, prekte i høymessen i tilhøve av Aksjonsdagen. Hans preken tok utgangspunktet i dagens messe. Arbeidet med å vinne den uforgjengelige kransen kan vi bare klare dersom vi strever i fellesskap og samarbeid med hverandre. St. Olavs Forbund vil nettopp samle alle og gi høve til dette. I vår tid er det ikke nok å være passiv kirkegjenger. La oss derfor alle slutte opp om S.O.F. Det store mål er: Kristus må vokse, må få en større plass både i de enkeltes religiøse liv og i menighetens liv.

FREDRIKSTAD. St. Olavsforeningen i St. Birgitta menighet hadde kombinert aksjonsdagen med årsmøtet i laget. Frammøtet var det beste: Fullt hus!

Ombudsmannen for ungdomsarbeidet i Arbeidsutvalget, Alfred Taxt, Oslo, ga en oversikt over arbeidet i forbundet og rettet en manende og sterk appell om full innsats i Katolsk Aksjon. Han viste dessuten fram forbundets to filmer: Hovedøystevnet og den liturgiske utstillingen, samt to underholdningsfilmer.

Årsmøtet ble greit avviklet under formannen, fru konsul Berrums dyktige ledelse. Fru Berrum ble gjenvalgt som formann. Øvrige styremedlemmer: Frk. Adele Svendsen, fru Gunhild Thoresen, Øivind Christiansen og Ragnar Plünnecke.

St. Halvardslaget, menighetens ungdomslag, sluttet seg kollektivt til menighetslaget.

St. Olavsforeningen retter en hjertelig takk til Alfred Taxt for hans utmerkede foredrag og til forbundet som så beredvillig overlot oss både foredragsholder og filmer, og ønsker Arbeidsutvalget et velsignelsesrikt arbeid i tiden framover.

HAMAR hadde fått den ene av biskopens utsendinger til Centralstyret, pastor Alf Høgh, som foredragsholder til aksjonsdagen. Pastor Høgh prekte i otte- og høymessen og rettet i tilknytning til evangeliet om arbeiderne i vingården en varm appell til alle om tilslutning til forbundet.

Etter andakten ble aksjonsmøtet holdt. Pastor Høgh talte om legmannsarbeidet i sin alminnelighet og om arbeidet i forbundet. Hvert eneste ett av de hundretusen skrifter og bøker forbundet hadde sendt ut til gratis utdeling gjennom årene, var like mange lys tent for å vinne over fordommenes mørke. Foredraget ble fulgt med interesse, og det ble gitt høve til å stille spørsmål til videre utdyping av emnet. Dette høvet ble da også nyttet fullt ut.

Hamarmenigheten preges av levende interesse for fellesarbeidet i forbundet og går helhjertet inn for det. Under det festlige samvær ble det praktiske arbeid drøftet. Til sist ble det vist fram lysbilder fra Loreto.

Laget takker for pastor Høghs besøk. Hans temperamentsfulle alvor og sprudlende humør slo en gnist blant oss, som vi vil forsøke å ta vare på.

HAUGESUND. Aksjonsmøtet ble vellykket og ga gode resultater. Skreddermester Chr. Olsen, formann i St. Olavs-laget, Stavanger, holdt foredrag om forbundet og påviste den

betydning det har for Kirkens framgang og trivsel i vikariatet at enhver voksen katolikk er aktivt medlem av forbundet, og slik gir sitt bidrag til Katolsk Aksjon i legmannsapostolatet.

Foredraget ble fulgt med den største interesse, og samtlige framførte meldte seg inn som medlemmer. Etter foredraget fulgte en livlig samtale om arbeidet framover.

HØNEFOSS holdt også aksjonsdagen i forbindelse med årsmøtet i laget. Som nytt styre ble valgt: Formann Johan Mayer. Øvrige styremedlemmer: Hj. Løvås, fru B. Dahl, frk. Ester Andersson og frk. Fanny Geist.

Etter en musikkavdeling ved sokneprest Rommelse, holdt Einar Storheim, varaformann i forbundet, foredrag om forbundets historie og arbeid. Foredraget resulterte i at alle tilstedeværende meldte seg som medlemmer, og det ble fulgt av en interessert samtale om arbeidet.

Laget gir uttrykk for sin glede over det arbeid som blir gjort i vår egen krets og blant andre.

KRISTIANSAND gjennomførte aksjonsdagen i samband med årsmøtet i laget, søndag 1. februar. Styrevalget fikk dette utfallet: Formann Ignatz Fiala. Øvrige styre: Andrea Fennefoss, Rolf Espenes, Martha Jensen. Dessuten er de respektive formenn i manns- og kvinnelaget også medlemmer av styret i St. Olavslaget. Kr.sand er således det første laget som gjennomfører den ideelle ordning med St. Olavslaget som samlende menighetslag.

Lektor Werring holdt foredraget om legmannsapostolatet. I tilslutning til foredraget ble arbeidsoppgavene og arbeidsmulighetene drøftet. Stemningen var avgjort for en sterk oppslutning om St. Olavslaget som hovedlaget i menigheten. Både framføret og interessen lover godt for framtiden.

OSLO. Aksjonsmøtet i Oslo var meget vellykket, som det klart går fram av referatet i forrige nummer av «St. Olav».

STABEKK melder om en aksjonsdag vellykket over all forventning. Møtet ble holdt i tilslutning til høymessen, søndag 25. Trass i vanskene med togforbindelsen var framføret meget godt.

Formannen i St. Halvardslaget, Oslo, herr Aage Fabian, gjorde rede for forbundets formål og arbeid. Hans foredrag ble fulgt med levende interesse. Forbundssekretæren, Johs. Hongslo, fortalte så enkelte trekk fra arbeidet før og nå, og formannen for Stabekklaget, hr. Wenzel Weber, og soknepresten, pater Bzdyl, sluttet med en sterk appell om tilslutning til forbundet.

Under det festlige samvær etterpå, ble det holdt flere taler for forbundet. Aksjonsdagen som sådan var meget vellykket og til gagn for forbundets framtidige arbeid og framgang.

STAVANGER. St. Olavslaget i St. Svitun menighet holdt festmøte i tilhøve av aksjonsdagen, søndag 25. januar. Herr René Joys fra Bergen ga i et kort, men saklig og livlig kåseri en udmerket orientering om S.O.F.s arbeid og mål. Kåseriet ble fulgt av en interessert og interessant meningsutveksling og drøfting av menighetslagets planer for arbeidet. Blant forslagene som kom fram, var også et om mer intimt samarbeid mellom menighetene ved gjensidig å gjeste hverandre, så den norsk-katolske horisont kunne utvides.

Denne tanken har Centralstyrets fulle støtte, og det er nettopp dette arbeid § 2, 3 i forbundslovene tar sikte på. I Arbeidsutvalgets framlegg til lover, § VI, B, 14, het det

uttrykkelig: «S.O.F. oppmuntrer og hjelper etter evne menighetslagene o. a. tilsluttede ledd i de forskjellige distrikter til å holde lokale stevner». Det er gledelig at aksjonsmøtet i Stavanger atter tar tanken opp igjen.

Med et inntrengende innlegg avsluttet soknepresten, dr. Johs. v. d. Burg, med å understreke den store betydning et stort og godt underbygd legmannsapostolat har for kirkens framgang i Norge. Festmøtet var preget av ypperlig stemning og resulterte i 12 nye medlemmer.

TØNSBERG. Vansker med møtelokale og reisehindringer maktet ikke å hindre St. Olavs menighet i Tønsberg i å gjennomføre aksjonsdagen. Stud. jur. Helge Røstad ga i et velformet og innholdsrikt foredrag linjene for det individuelle legmannsapostolat og den katolske aksjon som legfolkets organiserte deltakelse i det kirkelige hierarki og slo til lyd for aktiv oppslutning om St. Olavs Forbund.

Resultatet av møtet ble det beste. Også Tønsberg vil ha sitt eget St. Olavslag. Motiv: *Vi er også katolikker og vil ikke være utenfor.*

ARBEIDSUTVALGET

Arbeidsutvalget hadde møte onsdag 4. februar. Det forelå melding om Aksjonsdagen fra samtlige stasjoner, og resultatet var tilfredsstillende. Som en takk for arbeidet med Aksjonsdagen gjorde Arbeidsutvalget vedtak om å stille 6750 bøker og skrifter til en verdi av ca. kr. 5 000.00 til gratis disposisjon for lagene og sokneprestene. Oppgave over bøkene blir sendt ut i nærmeste framtid.

Videre gjorde Arbeidsutvalget vedtak om at neste Centralstyremøte blir lagt til Hamar lørdag 17., søndag 18. april. Dette møte skal m. a. også avgjøre saken om ungdomsforbundets kollektive tilslutning til forbundet. Midlertidig avtale er gjort mellom begge forbundene innenfor rammen av den fullmakt siste Centralstyremøte på Stabekk ga til Arbeidsutvalget.

Felles kartotekkort for lagene er ferdigtrykt, og medlemsboken blir ferdig om kort tid. Begge deler blir da sendt til lagene.

Fra U.S.A. har vi fått melding om at forbundet får som gave fra amerikanske katolikker et Bell and Howell 16 mm filmapparat med tilsvarende framviser, egnet både for lyd- og stumfilm.

Arsmeldingene tar allerede til å komme inn til forbunds-kontoret. Så snart alle lagene har sendt inn melding, skal det komme en oversikt over dem her i spalten.

Komiteén for Løvøystevnet hadde sitt første forberedende møte torsdag 12. ds. Både ungdomsforbundet og speiderne er representert i komiteén.

Det gjøres oppmerksom på at *direkte medlemskap* i forbundet bare gjelder for de steder hvor det ikke finnes menighetslag.

Her hjemme - -

Porsgrunn. Forleden arrangerte menigheten en familieaften i foreningslokalet. Møtet, som begynte klokken 19, ble åpnet med noen velkomstord av sokneprest Duin. Det ble så vist en meget interessant smalfilm fra misjonsarbeidet i fremmede land, men vi så også bilder fra katolske kirker og sykehus rundt om i Norge. — Sokneprest Duin kommenterte filmen i greie ordelag. Det skyldtes ikke minst ingeniør Neergaard at filmen ble vist uten en eneste avbrytelse.

Ved bordet ble der diskutert et event. arrangement av en «ski-dag» for menigheten. Det ble en livlig debatt om hvordan denne dagen skulle legges an, — utfallet ble imidlertid

at den katolske speiderpatruljen fikk i oppdrag å ta seg av arrangementet.

Familieaftenen fortsatte videre med hyggelig samvær.

Ungdommen i menigheten har begynt med et nytt prisverdig tiltak, nemlig arrangement av ungdomskvelder i hjemmene til hverandre. Den første såkalte «ungdomskvelde» ble holdt i hjemmet til en interessert katolikk. Til stede var blant annet en representant fra ungdomsforbundet.

Det var en aften av de sjeldne!

Slike kvelder vil bli forsøkt arrangert hver måned framover.

Yng—

ST. TORFINNS UNGDOMSLAG

Hamar. Midt i vintermørket — nærmere bestemt søndag den 11. januar i år — stakk en liten grønn spire opp på Hamar. Det var det nystiftede St. Torfinns Ungdomslag — avlegger av Norsk Katolsk Ungdomsforbund — som hadde sitt første selvstendige møte på søndagen etter St. Torfinns dag. Vi skal ikke bruke store ord eller mange ord på starten vår; men vi konstaterer med trygghet at det var en helt igjennom hyggelig, avvekslende og morsom ungdomsaften med den rette ånd som lover godt for fortsettelsen (om frammøtet fortsetter å være like godt). — Formannen, Michael Tilly, ønsket velkommen, og Inger Louise Abrahamsen fortalte om St. Torfinn og Hamar bispesete, pastor Parthe viste noen morsomme og vakre lydfilmer, utlånt fra den kanadiske legasjon — især vakte en allsang-film sterk anklag — og det ble livlig musisert, på piano og fiolin, av Jorulf og Kjell Storbækken og pastor Parthe.

Ref.

Oslo. Katolsk studentlag åpnet semesteret med diskusjonsmøte mandag den 19. januar. Emnet for diskusjonen var de retningslinjer laget skulle følge i fremtiden. Stud. filol. Torfinn Jull pekte i sin innledning på visse mangler ved den virksomhet som studentlaget til nå har drevet. Laget svarte ikke til de behov katolske studenter har for et katolsk og akademisk forum.

Stud. filol. Sigrid Steen sa seg i sitt innlegg i det vesentlige enig med Torfinn Julls synspunkter, men understreket sterkt betydningen av at alle katolske studerende samlet seg om studentlaget for å gjøre det så effektivt som mulig.

Diskusjonen som fulgte ble både livlig og fruktbar. En kunne til slutt sette opp resultatet i en konklusjon. En ble

enig om at det skulle dannes en arbeidsgruppe av aktive studerende, og meningen var at deres arbeid skulle virke stimulerende på studentlaget.

Etter diskusjonen fortalte en av medlemmene, hr. Kristensen, fra et besøk i Tyskland i Frankfurt. Ved et par små detaljer fikk han gitt et rystende bilde av tilstanden der nede. Studentlaget fikk da også oppfordring til å sende hjelp til katolske familier som Kristensen kunne oppgi adressen til.

B. H.

UTLANDET -

UNGE DANSKE PRESTER. Det danske Vikariat har i år fått et helt lite kull unge danske prester som har fullført sine teologiske studier henholdsvis i Rom, Louvain og Holland.

TSJEKKOSLOVAKIA. Den kommunistiske statsminister i Tsjekkoslovakia, Gottwald, takket det katolske hierarki for det budskap det hadde sendt ut etter sitt bispemøte. «Det har gledet meg meget at de tsjekkiske biskoper, tro mot den ed de har avlagt overfor republikken, er fast besluttet på med alle midler å arbeide for å utbre freden og skape ro og orden i landet. Jeg er overbevist om at de edle bestrebelse kan føre fram til en konsolidering av staten, og jeg ønsker dem det beste resultat.» — I den regjering som Gottwald er sjef, sitter to prester. Skjønt den kommunistiske politikk om oppdragelsen og på andre områder står i motstrid til de katolske synspunkter, har statsministeren ikke rettet angrep mot Kirken, og han har ofte uttalt sin beundring for det tsjekkiske hierarkis primas, erkebiskopen av Prag. Erkebiskopen er meget populær, og han har innlagt seg store fortjenester under naziregimet. Han satt mange år i konsentrasjonsleiren i Dachau.

*

President Benes har nettopp gitt ut sine Memoarer, og i første bind av dem gjør han rede for den holdning som pave Pius XI inntok i det tsjekkiske spørsmål. «Jeg kan ikke her unnlate å nevne den ytterst sympatiske holdning overfor Tsjekkoslovakia som pave Pius XI viste i septemberkrisen 1938, heller ikke det budskap han sendte meg på dette kritiske tidspunkt i vår historie.»

FASTEPREKENER

i St. Olavs kirke hver søndag i fasten kl. 19
ved pastor Alf Høgh.

Emner:

- II. «Den fredløse Frelser».
- III. «Jesus og Judas».
- IV. «I den natt han ble sveket».
- V. «Nattverdsal og Getsemane».
- VI. «Lidelsens natt».
- VII. «Lidelsesvegen».

FASTEPREKENER i St. Halvard Kirke

holdes av soknepresten pater Novatus Hütjens
under høymessen kl. 10.30 på søndagene:

- 22. febr.: «Mørkets time».
- 29. » «Fornektelsens ulykke».
- 7. mars: «Treet uten frukt».
- 14. » «Veien til livet».
- 21. » «Kjærlighetens lov».

CONFÉRENCES FRANÇAISES

PAR LE PÈRE A. J. LUTZ. O.P.

Chaque mardi de carême à 20 heures.

Dans la chapelle des soeurs de St. Joseph, Akersveien 4.

- 24. février: II. Le règne de Dieu dans l'action.
- 2. mars: III. Le règne de Dieu dans la société.
- 9. mars: IV. Le règne de Dieu et les nations unies.
- 16. mars: V. Amis et adversaires du règne de Dieu.

Entrée: Libre.

FASTEPREKENER

i Jesu Hjerterkirken, Stabekk
i høymessen, hver søndag i fasten kl. 10.45
ved pastor Alf Høgh.

Emner:

- I. «Se, vi går opp til Jerusalem».
- II. «Åsyn til åsyn med Gud».
- III. «Gud og Satan».
- IV. «Jesus og Judas».
- V. «Er du Kristus, da si oss det».

ST. HALVARDS MENIGHET

BASAREN

fortsetter til søndag 22. februar i Urtegt. 29 II.
Høve til å ta lodder hver dag fra kl. 10—22.

Trekning onsdag 25. febr. kl. 19.

Gjennomgangslodder à kr. 2.—
gjelder alle basarens gevinster.

AVERTER i ST. OLAV

HVEM KAN LANE
de katolske speidergruppene i Oslo
telt for sommerleiren? (1. halvdel
av juli). Henvendelse:

Katolske Speidergrupper,
Akersveien 5, Oslo.

OSCAR J. HANSEN

Haugesund

Brilleoptik — Fotooptik

Thomas Christiansen
Frukt en gros og en detail
Dronningensgt. 33 - Tlf. 5544
KRISTIANSAND S

KJØP

DERES

KAFFE

hos

Gunder Strømme, Kristiansand

EIVIND BROSSTAD

Såpefabrikk

Telefon 42 67 04

Vognmannsgt. 8 - Oslo

Norges Brannkasse
Grunnlagt 1709

Skadeforsikring

Brann - Innbrudd
Glass - Vannledning
Huseieransvar - Hus-
leieavbrudd etter brann

HJEMMELAGET ITALIENSK MAKARONI G. Battistoni

Utsalg:
Bjordam kaffeforretning
Bygdø Allé 3 - Oslo

HANS KARLSEN MALERFORRETNING

Utfører all slags
malerarbeid.
Tordenskjoldsgt. 6 B.
Tlf. 41 07 76 — Oslo

Trykksaker — Protokoller
Kontorrekvisita

WITTUSEN & JENSEN A/S

Tlf. 42 18 80 (centralbord) - Oslo

J. L. NERLIEN A-S
NEDRE SLOTTSGT. 13 - OSLO
ALT I FOTO

NEBB

er stedet for
alt elektrisk

Ø. Slottsgt. 8, Oslo Telefon 42 19 54

A. LIEUNGH A/S

Papirforretning
Bogstadveien 56 - Oslo
(inng. Neubergergt.)

NORENBERG & CO. A/S

Margarinfabrikk

Oslo

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

STEMMEBRUK — OPPLÆSNING

Behandling av talefeil
ADELEIDE JØRGENSEN
Tlf. 462373 - Jac. Aallsgt. 16 III - Oslo

T. S. JACOBSEN

Begravelsesbyrå

Ullevålsv. 1, Oslo.

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 85 50 - 69 43 72

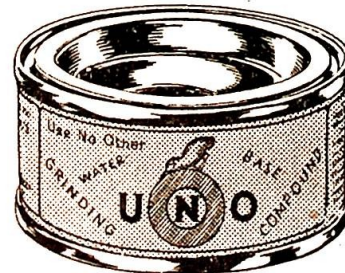
Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 42 50 85 - 42 52 23

Besle
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler